

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

Warszawa, 18 grudnia 2017 r.

DPPI-WPPIIP.054.108.2017.DP

Pan
Stanisław Karczewski
Marszałek
Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

SEKRETARIAŃ
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 28.12.17
nr. 6639 podpis. M

Odpowiedź na oświadczenie senatorskie nr BPS/043-50-1382-MEN/17

Szanowny Panie Marszałku,

składam na Pana ręce odpowiedź na oświadczenie Senatora RP Pana Antoniego Szymańskiego złożone na 50. posiedzeniu Senatu w dniu 15 listopada 2017 r.

Szanowny Panie Senatorze,

uprzejmie informuję, że celem kształcenia ogólnego jest m.in. rozwijanie u uczniów kompetencji kreatywności, przedsiębiorczości i innowacyjności. Dążenie do tego celu opiera się na realizacji celów kształcenia i treści nauczania ustalonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego.

W podstawie programowej minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określa obowiązkowe zestawy celów kształcenia i treści nauczania, w tym umiejętności, które powinien posiadać uczeń po zakończeniu określonego etapu edukacyjnego.

Edukacja w zakresie przedsiębiorczości jest prowadzona obowiązkowo na wszystkich etapach edukacyjnych, począwszy od wychowania

przedszkolnego, a wymagania odpowiadają wiekowi, możliwościom i potrzebom poznawczym uczniów danego etapu edukacyjnego.

W roku szk. 2017/2018 dzieci w przedszkolu oraz uczniowie klas I, IV i VII szkoły podstawowej uczą się zgodnie z nową podstawą programową¹, w pozostałych klasach szkoły podstawowej, oddziałach gimnazjalnych oraz w szkołach ponadgimnazjalnych stosowana jest dotychczasowa podstawa programowa kształcenia ogólnego.²

Edukacja przedszkolna jest ukierunkowana m.in. na współdziałanie z rodzicami oraz innymi podmiotami w celu tworzenia warunków umożliwiających rozwój tożsamości dziecka i kreowanie sytuacji prowadzących do poznania wartości i norm społecznych oraz rozwijanie zachowań wynikających z wartości możliwych do zrozumienia na tym etapie rozwoju.

Realizując treści *Spółecznego obszaru rozwoju*, dzieci rozwijają swoje kompetencje przedsiębiorcze i społeczne, np. zaczynają rozumieć znaczenie przynależności do rodziny, narodu, grupy przedszkolnej, dowiadują się, jak właściwie używać imię, nazwisko, adres, uczą się przyjmowania konsekwencji i oceniania swojego zachowania, respektowania i tworzenia zasad, funkcjonowania w grupie i współdziałania, respektowania praw i obowiązków, szacunku dla indywidualnych potrzeb.

Natomiast treści *Poznawczego obszaru rozwoju* zawierają wymagania dotyczące przeliczania zbiorów, posługiwania się liczebnikami głównymi i porządkowymi, znajomości cyfr, tworzenia liczb, dodawania i odejmowania, rozpoznawania modeli monet i banknotów, świadomości, do czego służą pieniądze w gospodarstwie domowym, ponadto wskazują zawody wykonywane przez rodziców i osoby z najbliższego otoczenia.

Kształcenie ogólne w szkole podstawowej ma na celu m.in. wprowadzanie uczniów w świat wartości, w tym ofiarności, współpracy, solidarności, wskazywanie wzorców postępowania, rozwijanie umiejętności budowania relacji społecznych, wzmacnianie poczucia tożsamości indywidualnej, narodowej, regionalnej, formowanie poczucia godności własnej osoby i szacunku dla innych osób, rozwijanie umiejętności krytycznego i logicznego myślenia,

---

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. poz. 356)

² Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. poz. 977, z późn. zm.)

rozumowania, argumentowania i wnioskowania, wyposażenie uczniów w taki zasób wiadomości oraz kształtowanie takich umiejętności, które pozwalają w sposób bardziej dojrzały i uporządkowany zrozumieć świat. Ponadto zaakcentowano wspieranie ucznia w rozpoznawaniu własnych predyspozycji i określaniu drogi dalszej edukacji, w rozwoju osobowym, kształtowaniu postawy aktywności w życiu społecznym, organizacji samokształcenia opartego na umiejętności przygotowania własnego warsztatu pracy.

Podstawa programowa wskazuje także najważniejsze umiejętności, w jakie powinna wyposażać uczniów szkoła podstawowa. Należą do nich:

- sprawne komunikowanie się w języku polskim oraz w językach obcych nowożytnych,
- sprawne wykorzystywanie narzędzi matematyki w życiu codziennym, a także kształcenie myślenia matematycznego,
- poszukiwanie, porządkowanie, krytyczna analiza oraz wykorzystanie informacji z różnych źródeł,
- kreatywne rozwiązywanie problemów z różnych dziedzin ze świadomym wykorzystaniem metod i narzędzi wywodzących się z informatyki,
- rozwiązywanie problemów, również z wykorzystaniem technik mediacyjnych,
- praca w zespole i społeczna aktywność;
- aktywny udział w życiu kulturalnym szkoły, środowiska lokalnego oraz kraju.

Przyjęto, że realizacja celów kształcenia ogólnego, opanowanie przez uczniów każdej z ww. umiejętności oraz obowiązkowego zakresu wiedzy ekonomicznej zawartej w podstawach programowych poszczególnych przedmiotów to właściwa droga, aby wyposażać uczniów w odpowiednie umiejętności, wiedzę i postawy przedsiębiorcze.

Edukacja wczesnoszkolna w zakresie społecznego obszaru rozwoju uczniów przewiduje m.in. rozwijanie aktywności społecznej, umiejętności tworzenia relacji, współdziałania, współpracy oraz samodzielnej organizacji pracy, również z wykorzystaniem nowoczesnych technologii.

Edukacja matematyczna kładzie nacisk m.in. na rozwijanie umiejętności rachunkowych, sprawne stosowanie matematyki w sytuacjach życiowych oraz w innych obszarach edukacji.

Ważnym elementem edukacji przedsiębiorczej są kompetencje cyfrowe. Od klasy I szkoły podstawowej, uczniowie uczą się m.in. programowania,

posługiwania komputerem i innymi urządzeniami cyfrowymi przy wykonywaniu zadań, kojarzenia efektów pracy z oprogramowaniem, korzystania z dostępnych stron i zasobów internetowych.

Uczniowie starszych klas realizują treści nauczania z zakresu edukacji ekonomicznej i przedsiębiorczej w szczególności w ramach przedmiotów takich, jak wiedza o społeczeństwie, geografia, informatyka, matematyka, etyka czy wychowanie do życia w rodzinie.

Np. lekcje wiedzy o społeczeństwie zapoznają uczniów m.in. z prawidłowościami życia społecznego, przygotowują do rozpoznawania i rozwiązywania problemów, rozpoznawania potrzeb, planowania dalszej edukacji, odpowiedzialności i troski o dobro wspólne, rozpoznawania problemów najbliższego otoczenia i szukania ich rozwiązań, komunikowania się i współdziałania, rozumienia istoty samorządności, korzystania z prostych procedur.

Podstawa programowa geografii przewiduje zapoznanie uczniów ze zjawiskami i procesami gospodarczymi zachodzącymi w Polsce i w różnych regionach świata, rozwijanie postawy współodpowiedzialności za stan przyszłego rozwoju gospodarczego „małej ojczyzny”, własnego regionu i Polski.

Zajęcia wychowania do życia w rodzinie uczą zaś doceniania wysiłku i pracy, poznają również zagadnienia dotyczące rodziny, w tym miejsca rodziny w społeczeństwie.

Warto również zaznaczyć, że w klasie VII i VIII uczniowie będą obowiązkowo uczestniczyli w zajęciach doradztwa zawodowego.

Zmiany programowe obejmą szkoły ponadpodstawowe, począwszy od roku szkolnego 2019/2020.

Nowa podstawa programowa dla szkół ponadpodstawowych odpowiednio szerzej będzie uwzględniała zagadnienia z zakresu edukacji ekonomicznej, w tym przedsiębiorczości.

Odnosząc się do podniesionej przez Pana senatora kwestii dotyczącej spółdzielni uczniowskich, pragnę wyjaśnić, że nie istnieją obecnie przepisy prawa regulujące status spółdzielni uczniowskich w szkołach. Nie jest bowiem możliwe przypisywanie tym strukturom w przestrzeni administracyjno-prawnej celów i zadań edukacyjnych wynikających z prawa oświatowego.

Jest to działanie świadome i celowe ustawodawcy, które wynika z rozwoju cywilizacyjnego, organizacyjnego państwa oraz zasadniczej modernizacji programów i sposobów kształcenia (w tym przemian ustrojowych). Ustawodawca w przepisach prawa oświatowego otworzył możliwość prowadzenia w szkole działalności edukacyjnej – na zasadach przejrzystych i jednoznacznych określonych w art. 86 ustawy Prawo oświatowe³.

Z wyrazami szacunku,

Z upoważnienia
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ
Maciej Kopeć
Podsekretarz Stanu

---

³ Dz. U. z 2017 r. poz. 59, z późn zm.

